Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі.

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефон: BErgen 4-0807, 4-0237
Телеф. УНС: BErgen 4-1016

РІК LX. Ч. 158. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 19-го ЧЕРВНЯ 1952. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS. No. 158. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JUNE 19, 1952. VOL. LX.

ПЛЯНУЮТЬ ВІЙСЬКОВУ ПРОДУКЦІЮ ПІД ЧАС СТАЛЕВАРНОГО СТРАЙКУ

Вашингтон. — Білий Дім сповіщає, що зроблено „значний поступ у плянах, як втримати відкритими деякі сталеварні підприємства для продукції важливих оборонних матеріялів. Сповістив про це Джан Р. Стілман, діючий директор оборонної мобілізації й дорадник президента. Надіються, що вже завтра появиться список підприємств, що будуть відкриті під час страйку, який триває вже третій тиждень. Провідники страйку погодилися були, щоб деякі фабрики були відкриті для оборонної продукції.

Одначе з Дітройту наспіли вісті, що військова влада стоїть перед трудноцами з утриманням при праці під час страйку таких підприємств, що виробляють танки, військові вантажні авта, базука-ракети і моздірові кулі. Не зважаючи на умову з юнією, що під час страйку мають бути відкриті підприємства оборонної продукції, виріб згаданих матеріялів і устаткування вже з початком липня впаде на 30 відсотків, якщо не прийде до загального наладнання страйку. Упадок оборонної продукції прийде автоматично, коли не стане сталі.

Тим часом у Конґресі приспішують законодавство для урухомлення сталевих підприємств. У сенатській підкомісії праці одобрено два законопроєкти для захоплення підприємств на випадок робітничих непорозумінь, не зважаючи на те, що Сенат уже погребав два подібні законопроєкти, коли ухвалював резолюцію з проханням до президента, щоб він покористувався існуючим законом Тефта-Гартлі для стримання страйку. У виховній і робітничій комісії Палати Репрезентантів прийшло до іншої помітної ухвали, а саме, щоб доручити повній палаті скасувати цілком Раду Стабілізації Платні за те, що вона як урядова аґенція, вмішалася в сталеварний страйк і вирішила доручити точно назначену підвишку платні для робітників в найвищій висоті, хоч це не було її обов'язком. Зі скасуванням цеї ради прийде мабуть до повного скасування контролі платень.

У сенатській комісії покінчено переслухання в справі Німеччини

Вашинґтон. — Сенатська комісія закордонних справ викінчила переслухання свідків та знавців ратифікації мирових договорів з Західною Німеччиною. На підставі призбираного матеріялу, комісія зможе приступити до голосування над питанням, чи доручити повному Сенатові ратифікувати ці контракти. Останній день був присвячений на переслухання опозиції. Всього було 18 свідків, що протиставляються думці одобрення договорів з Бонн. Свідки представляли приватні організації або говорили від себе. За малими вbackimkами опозиція представляє ліві елементи, хоч було одно свідчення від Краєвої Економічної ради Ню Йорку, яка представляє праві погляди. Більшість опозиції висловлювала побоювання, що Німеччина повернеться до націстичного режиму.

Нові археологічні досліди виявляють прадавний зв'язок Америки з Азією

Ню Йорк. — Нові відомості про найдавнішу історію Америки подано було на підставі дослідів, що їх провадить в ділянці антропології фундація „Винер-Ирин" в Ню Йорку. Особливо помітні студії в тій ділянці професора археології Тексаського університету, Алекса Кріґера. Цей дослідник твердить, що зносини між Америкою й Азією були дуже тісні аже 22 тисячі років перед нами. Вже тоді Азія підтримувала з Америкою постійні культурні зносини, які періодично посилювалися й що про них ніяк не можна твердити, як про припадкові. Яким шляхом відбувалися ті зносини, тепер тяжко вирішити. Дуже можливо, що вони відбувалися човнами через Берінґову протоку, але можливо, що пішим шляхом по льоді цієї північної протоки. Вплив азійської культури, у вигляді багатьох тисяч досі знайдених предметів вироблених азійською людиною, такий великий, що тепер вже не можна говорити про відрубність культури американських індіянів.

КІНЕЦЬ СТРАЙКУ НА ЗАЛІЗНИЦІ ЛОНҐ АЙЛЕНД

Ню Йорк. — Короткий страйк на залізниці Лонґ Айленд, що спричинив багато турбот мешканцям Ню Йорку закінчився у вівторок увечорі. Побажання машиністів потягів у великій мірі узгляднені. Вони домагалися покращання умовин праці, а не підвишки заробітної платні.

У СЕНАТІ ОБВИНУВАЧУЮТЬ ПРЕЗИДЕНТА В НЕДОСТАЧІ ПОГОТІВЛЯ

Вашингтон. — Сенатська підкомісія збройної служби для прослідження військового поготівля обвинуватила президента Трумана в непідготові повітряної оборони тому, що він вирішив був відкласти на один рік розбудову американської повітряної сили до такої величини, якої вимагають теперішні часи, хоч об'єднані генеральні штаби дораджували інакше. Цю критику висловила підкомісія за спонукою Товариства Повітряних Сил, яке вислало письма до всіх сенаторів з вимогою, щоб повітряні сили розбудувати до мінімальної величини 143 крил. Підкомісія сумнівається, чи запляновата програма розбудови повітряних сил буде сповнена до 1954 р. тому, що свого часу Труман продовжив речець розбудови повітряних сил до 1955 р. — В іншій підкомісії збройної служби секретар повітряних сил Тамес К. Фінлеттер вимагав швидкої робудови повітряних баз заморем, щоб таким способом можна вжити американських атомових бомбардувальників для відплати „до точки насичення" на випадок нападу ворога з якогонебудь боку. — З Шікаґо сповіщають, що ген. Алберт К. Ведемейер, висланий свого часу для провірки положення на Далекому Сході, критикує адміністрацію за непідготованість на Далекому Сході, внаслідок чого прийшло до нападу на Корею. Він приписує цю катастрофу „таємній дипломатії" уряду, який не повідомив Конґрес наперед про правдиве положення в Азії.

Доллес думає, що сучасне положення не грозить війною

Ню Йорк. — Джан Фостер Доллес, дорадник Республіканської партії в закордонних справах, висловив переконання, що нема причини побоюватися загальної війни від Совєтів, як довго вони не опанують Японії або Німеччини. Так як тепер справи стоять, згадані країни причиняються до втримання рівноваги в світовому положенні, а Совєти не хочуть зарискувати війною. Якщо б Росія посягнула по Японію або Німеччину, тоді рівновага була б захитана і не було б іншого виходу, як розправитися збройною силою. Він висловив ці погляди на обіді Японсько-Американського Товариства, улаштованім для привіту японського амбасадора Ейкічі Аракі. Совєти, як каже Доллес, тому напали на Корею, щоб звідти опанувати Японію. Японці не думають про війну, а про мирну розв'язку свого положення. Амбасадор Аракі у своїй промові ствердив, що в цілій історії не було такого зближення між ЗДА й Японією для спільних цілей як тепер. Ці цілі це забезпечення обидвох країн. Для японського народу залишається тільки один шлях, а це шлях праці, твердив Аракі. Японсько-Американське Товариство було зорганізоване ще в 1907, а тепер його предсідником є Джан Д. Рокефеллер III, який теж промовляв на гостині.

Труман висловлює признання для Гарімана

Вашингтон. — В. Аверел Гарріман, директор Програми Взаємної Безпеки, відбув конференцію з президентом Труманом в справі своєї кандидатури на номінацію від Демократичної партії на кандидата на президента. Він повідомив президента про успіхи своєї агітації, а Труман висловив йому признання за розгорнення такої праці. Гарріман, вийшовши з нарад з президентом, сказав про це так: „Президент сказав, що я роблю добрі успіхи в пропаґанді і що я повинен дальше боротися, коли я повідомив його про моє безкомпромісове становище в справі Нового й Справедливого Розподілу. Він теж сказав, що жаден демократичний кандидат не повинен зголошувати своєї кандидатури, якщо він не підтримує тих засад, бо вони зробили країну сильною й багатою і поліпшили положення населення".

Хоч Труман сказав, що він високо цінить працю Гаррімана, то він не заявився за його кандидатуру. Гарріман далі робить успіхи в передвиборчій агітації. Тому два тижні він відбув нараду з чужомовною пресою, в готелі Пієр у Ню Йорку, на якій були теж представники „Свободи".

„Вільна Україна" в Конґресовому Рекорді

Вашингтон. — В Конґресовому Рекорді з 28-го травня поміщено під заголовком „Вільна Україна" виступ сенатора Александра Смита на відомій українській маніфестації в Нюарку 30-го березня. Разом з промовою сен. Смита, який назвав визволення України „історичною конечністю", надруковано теж текст промови відомого нашого громадянина та головного радн. УНСоюзу, адв. Івана Романишина, який представляв сенатора Смита чисельно зібраній публіці, — підкреслюючи при цьому традиційні симпатії сенатора до українців та української визвольної справи. Вже раніше в Конґресовому Рекорді були поміщені інші виступи на цій маніфестації, включно із знаменитою промовою професора Колумбійського університету, Кларенса А. Манніґа, зверненою проти всіх родів історичного російського імперіялізму та в користь визволення України.

Збройні сили потребують 3,500 медсестер

Атлантик Сіті. — Армія, повітряні сили й фльота потребують 3,500 нових шпитальних доглядачок („норс"), як це подали до прилюдного відома організатори конвенції Організації Медсестер. Крім того потрібно ще додаткових 1,500 медсестер для зміни тепер затруднених доглядачок по військових шпиталях. Тепер служать при збройних силах 5,428 шпитальних доглядачок, одначе, як повідомляють команди збройних сил, це число невистачальне. Полк. Рубі Брайент, голова корпусу доглядачок при армії, повідомив, що впродовж останнього року зголосилися до активної служби 863 доглядачок, а 721 покінчили свою службу.

Організують протест проти іміґраційного закону МекКаррана

Ню Йорк. — За спонукою жидівського товариства опіки над іміґрантами, знаного під скороченою назвою ГАЙАС, відбулося в домі Клюбу Розголосу при Парк Евеню зібрання представників чужомовної преси при співучасті 30 осіб, для висловлення спротиву проти новосхваленого іміґраційного закону Мек Каррана-Волтера. Головний доповідач, Бен Товстер, доводив, що новий закон не тільки несправедливий, але й протиконституційний, бо вводить два роди американських громадян, тобто одні упривілейовані, бо походять з англосаського роду а другі з інших національностей. Після докладу була дискусія, в якій обговорено можливости вета президента проти ухваленого билу, а коли б це не вдалося, то започаткування судового процесу. З українців був присутній представник „Свободи" д-р С. Демидчук, який був обраний до резолюційної комісії.

Депортація в комуністичну країну грозить смертю

Ню Йорк. — Суддя окружного суду стримався з затвердженням вироку про депортацію сербського моряка, Нерео Доленца, який нелегально прибув до ЗДА. У 1049 році Доленц зійшов таємно з торговельного сербського корабля й перебував неофіційно в ЗДА. Від лютого 1951 року він перебуває на „Острові Сліз". Незатвердження постанови про депортацію викликано в судді міркуваннями про можливу „ліквідацію" осіб, що їх насильно повертають в комуністичні країни. Про це свідчив один з місцевих священиків сербської церкви. Оборонець підсудного, з свого боку, вказав на припис, що жадний з союзників не буде висланий, під ніяким приводом, до країни, де ця особа може бути загрожена фізичними переслідуваннями.

АНТІН РУДНИЦЬКИЙ ПРОФЕСОРОМ МУЗ. АКАДЕМІЇ

Филаделфія. — Згідно з інформаціями місцевої американської преси, відомий американсько-український композитор і диригент д-р Антін Рудницький був іменований професором „Академії Вокального Мистецтва" ("Academy of Vocal Arts") у Филаделфії, де він буде керівником оперового відділу. Д-р Рудницький запрошений туди як наслідник д-ра Віліяма Р. Смита, який відходить на посаду диригента филаделфійської Філармонії.

АЛІЯНТИ ЗНОВУ ВІДЛОЖИЛИ НА ТРИ ДНІ ПЕРЕГОВОРИ В КОРЕЇ

Токіо. — Реагуючи на комуністичні намагання перетворити переговори в Панмунджом в справі перемир'я в Кореї у виключну трибуну комуністичної пропаґанди, аліянтська делегація вже вдруге перервала наради на три дні, даючи комуністам час і можливість перевірити своє становище і відношення до кінцевих компромісових пропозицій аліянтів. Комуно-китайська радіовисильня в Пейпіні негайно зареаґувала на це обвинувачення, що „американці, які репрезентують Об'єднані Нації" на конференції в Панмунджом, „поповнили провокативний акт", відкидаючи домагання комуністичних представників, щоб наради продовжувати кожного дня. В тих самих комуністичних радіоповідомленнях називається аліянтську неуступчивість в справі добровільної репатріяції полонених — „безсоромним" відкиненням переговорів в справі перемир'я. Рівночасно повідомляється, що на фронті комуністичні війська від кількох днів намарно „випробовували" оборонну силу аліянтських ліній, бо за кожним разом були відкинені з великими втратами для них. Тимчасом, аліянтська авіяція безупину бомбардує і нищить воєнні об'єкти у ворожому запіллі.

ОН звільняють з праці комуністів

Об'єднані Нації, Н. П. — Об'єднані Нації плянують звільнити з праці коло 30 своїх працівників, громадян ЗДА, яких підозрівається, що вони нелеґально працюють і для комуністів. Високопоставлені особи в ОН заявили, що з цієї самої причини вже звільнено коло 15 членів свого персоналу. Ця „чистка" допоміжного персоналу відбувається вже кілька місяців, і її мають закінчити перед кінцем 1952 року. Деякі члени персоналу ОН нарікають, що чистка відбувається під натиском і вона обнижує мораль працівників ОН. Але неофіційно заявляють, що її треба конче перевести, та очистити склад свого персоналу від підозрілих людей, щоб не допустити до „шпигунського скандалу", який захитав би цілою будовою ОН. Стало наявним, що ЗДА звернулися до Генерального Секретаря ОН Триґве Лі, щоб він провів ґрунтовну чистку свого допоміжного персоналу та звільнив усі особи, що займаються підривною працею. ОН займають офіційне становище, що сама приналежність до Комуністичної партії не може бути причиною до звільнення з праці в ОН.

Совєти вивезли на Сибір четвертину всіх балтійців

Бонн, Німеччина. — Провідники трьох балтійських держав: Литви, Лотви та Естонії, зорганізовані в Центральному Комітеті Балтійців, — заявили кореспондентам часописів, що вони мають достовірні відомості про те, що Совєти вивезли з їх країн — 1,500,000 населення на примусові праці в Сибірі, а тисячі населення знищили таки на місці. Балтійські провідники додали, що це діється в організованому пляні винищити зовсім балтійські народи. „Залізна заслона тепер така туга, що тільки нечисленні рибаки можуть прорватися через Балтійське море до Швеції. Тепер направду неможливо дістати листа з балтійських країн, бо кого зловлять Совєти при писанні листів, того карають як шпигуна."

Зростаючий націоналізм загрожує Плянові Шумана

Париж. — Після того, як усі шість держав ратифікували Плян Шумана про об'єднання продукції вугілля й сталі — найпильнішою проблемою являється вибрати дев'ятичленну управу, яка переводила б здійснення цього пляну, це значить провела б до життя цю угоду для усунення конкуренції між шістьома державами. Надіються, що Плян Шумана зачне діяти вже з днем 1 липня ц. р. Але несподівано з'явилася й загроза для цієї угоди, бо Франція боїться Західної Німеччини, яка сама має більше населення як Франція. Плян Шумана вважається в політичних колах близнюком подібного військового пакту між членами Північно-Атлантійського Оборонного Союзу. Ці дві міжнародні організації — це перший крок до того, що окремі держави поступаються своїми суверенними правами в користь вищих цілей. Французи бажали б за всяку ціну притягти до цього пляну також Англію, щоб мати її поруч себе та в той спосіб забезпечити себе перед загрозливою небезпекою з боку Німеччини. Французи хотіли б, щоб ЗДА та Англія запевнили їх, що не допустять до зміни в справі приналежности округи Саари. ЗДА найбільше натискали, щоб ці „сіямські брати" — це значить, Плян Шумана та Оборонний Атлантійський Союз могли здійснитися.



ВАМ ГАРЯЧО? — Що ж тоді мають говорити ці два полярні „вуйки" в зоологічному городі в Питтсбурґу, на одного з яких ласкавий доглядач ллє холодну воду, а другий зрезигновано чекає своєї черги!

ВОЄННА ТРИВОГА НАД БАЛТИКОМ

СОВЄТИ ВІДКИНУЛИ ШВЕДСЬКИЙ ПРОТЕСТ, ОБВИНУВАЧУЮЧИ, ЩО ШВЕДСЬКИЙ ЛІТАК СТРІЛЯВ ПЕРШИЙ; ШВЕДСЬКИЙ УРЯД ЗАКЛИКАЄ НАРОД ДО ГОТОВОСТИ ДО ОБОРОНИ СВОЇХ КОРДОНІВ.

Лондон. — Совєтський уряд передав вчора шведському амбасадорові в Москві дипломатичну ноту, обвинувачуючи, що шведський літак, збитий попереднього дня двома совєтськими літаками над Балтиком, був над совєтськими територіяльними водами, зіґнорував сиґнали совєтських літаків до висадки та перший віддав стріл до совєтських літаків. Щойно тоді — сказано в ноті — совєтські літаки відповіли стрілами і збили шведський літак. Шведський уряд в своїй ноті попереднього дня твердив, що збитий совєтами човно-літак „Каталіна" не був озброєний і тим самим не міг стріляти в нікого, що той літак був в пошукуванні за розбитками з шведського вишкільного літака, який пропав минулої п'ятниці і який, правдоподібно, теж був збитий совєтськими літаками, та що „Каталіна" був над міжнародними водами Балтику. — Натомість шведський уряд просив вибачення за те, що попередній літак, який пропав в п'ятницю, порушив територіяльні совєтські води. Шведський уряд, в першій відповіді на совєтську ноту, рішучо відкидає совєтське твердження, що шведський літак був над совєтськими територіяльними водами, як теж твердження, що він перший почав обстрілювати совєтські літаки. В шведській заяві сказано: „Збитий вчора літак був рятунковий човно-літак „Каталіна" і абсолютно неозброєний. Тим самим він не міг нікого обстрілювати. Немає теж найменшої тіні сумніву, що Каталіна був збитий над міжнародними водами. Позицію безсумнівно встановлено дбайливим прослідженням". Рівночасно головнокомандуючий шведськими збройними силами звернувся до шведського народу із закликом, щоб він загострив своє військове поготівля, хоч і додав, що це не означає мобілізації. Негайно після того видано низку наказів до шведської армії і зокрема авіяції, наказуючи їй відповідати стрілами на кожний совєтський стріл. Шведський уряд відбув наглі наради. Тимчасом совєтський амбасадор відвідав шведського прем'єра та протестував проти вчорашніх демонстрацій перед совєтською амбасадою в Стокгольмі, під час яких демонстранти викликували: „Повісити Сталіна!" та „Геть з Росією". Він рівночасно домагався права на побачення і розмову з шістьома естонцями, які втекли минулого тижня рибальським човном до Швеції. Шведи переконані, що на випадок совєтського нападу на них, вони дістали б допомогу з боку Атлантійського Пакту.

Аденауер оптимістичний щодо европейської армії

Бонн, Німеччина. — Західно-німецький канцлер д-р Конрад Аденауер висловив вчора переконання, що договір в справі европейської армії, підписаний урядами Франції, Німеччини, Італії, Бельгії, Голандії і Люксембурґу, буде ратифікований та що передбачена ним европейська армія буде створена, не зважаючи на всі інтриґи і погрози з боку Совєтського Союзу. Відповідаючи на запити в інтерв'ю, д-р Аденауер висловив надію, що договір про европейську оборонну спільноту буде ратифікований всіми країнами найпізніше наступного місяця. Свій оптимізм базує канцлер Аденауер на спостереженнях, що досі всі комуністичні інтриґи проти того договору, включно з комуністичними бунтами у Франції та Італії, як і явними погрозами совєтської пропаґанди, не мали сподіваного Москвою успіху.

Підозрілі совєтські концесії для австрійців

Відень. — Австрійський уряд спантеличений та ставиться з великим недовір'ям до підозрілих концесій для австрійців з боку совєтських властей впродовж останніх десяти днів. З одного боку Совєти звільнили Дунай в своїй зоні для австрійського річкоплавного руху, але рівночасно — здержують всякий перевіз товарів із сходу на захід. Крім того, совєтське командування пообіцяло, що в майбутньому всі засуджені за будь-які провини австрійці зможуть відбувати свої кари в Австрії і не в Совєтському Союзі, як це було досі. Крім того совєтський комендант пообіцяв перевірку можливостей користування австрійцями своєю залізницею в совєтській зоні. — Австрійський уряд і публічна опінія спантеличені такою поведінкою совєтського командування та самі не знають, як до неї ставитися. Факт, що большевики дозволяють на корабельний рух Дунаєм і рівночасно забороняють перевозити товари, отже одною рукою дають, а другою відбирають, розвиває оптимістичні сподівання навіть серед наївних австрійців.

НІМЕЦЬКІ КОМУНІСТИ ЗАКЛИКАЮТЬ НАЦІСТІВ ДО СПІВПРАЦІ

Берлін. — Східно-німецька т. зв. Національно-Демократична партія, яка складається переважно з німецьких вояків другої світової війни, що були попали в совєтський полон і там перейшли комуністичний перевишкіл, звернулася тепер до всіх німецьких вояків з другої світової війни та колишніх націстів, закликаючи їх до співпраці та підтримки просовєтської політики. В цьому щонайменше апробованому, якщо не подиктованому Москвою заклику вперше видвигається на світло денне те, що практично роблено скрито вже від довшого часу. Москва намагається здобути тепер для себе прихильність і підтримку вже не тільки професійних німецьких мілітаристів, але й колишніх націстів. Підписані під закликом німці вперше подали свої військові ранґи та військові заслуги і свої становища в націстичній партії. Рівночасно з західних джерел виявляють, що совєтські аґенти вже від деякого часу намагаються порозуміватись з колишніми гітлерівськими генералами, що живуть в Західній Німеччині. Західні аліянти здають собі теж справу, що Москва докладатиме всіх зусиль, щоб підірвати мораль плянованих німецьких національних військових частин в західно-европейській армії. — Заклик до бувших німецьких вояків проголошено в тому самому часі, як всі прокомуністичні східно-німецькі партії підписали спільну резолюцію з домаганням створити східно-німецьку армію. В обох закликах доказується „історичні користі" добросусідських відносин між Німеччиною і Росією.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on May 29, 1952 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На пів року	$ 6.50		
На три місяці	$ 3.50	One year	$12.00
На рік	$12.00	Six months	$ 6.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

КОНВЕНЦІЯ АМЕРИКАНСЬКИХ СІОНІСТІВ

Сіоністична Організація Америки покінчила минулого понеділка в готелі Статлер у Ню Йорку триденні наради 55-тої річної конвенції, які позначились дебатами на тему відношення цеї організації, чи американських жидів взагалі, до Ізраїля та різних сіоністичних груп у ньому і по всьому світі. Різниці в поглядах на ці проблеми довели до цього, що треба було перший раз за останніх 20 років вживати тайного голосування при виборі президента організації.

Минула сіоністична конвенція, яка відбулась в Атлентик Сіті, ухвалила більшістю голосів резолюцію, яка зобов'язувала Сіоністичну Організацію Америки „продовжувати братні зв'язки з Загальною Сіоністичною партією Ізраїля", яка — мимоходом кажучи — є в Ізраїлі другою щодо сили політичною партією. Опозиція домагалась „невтральности". Те саме стало одним з найважливіших питань і цьогорічної конвенції.

Новим президентом Сіоністичної Організації Америки зістав вибраний рабін Ірвінг Міллер. Найцікавіше тут те, що Давид Бен-Гуріон, прем'єр Ізраїля, намагався при допомозі своїх прихильників повалити його кандидатуру. Одначе тут відіграли велику ролю не так принципові, як політично-особисті порахунки, бо рабін Міллер являється голосом рабіна Сілвера з Клівленду, політичного ворога Бен-Гуріона.

Д-р Міллер кладе головний натиск на скріплення організації в Америці, притягнення якнайбільшого числа американських жидів до жидівської спільноти і праці для неї. На його думку тільки таким способом буде можна втримати надалі духовий зв'язок американських жидів з жидами в світі, а зокрема в Ізраїлі. При цьому він хотів би затримати за американськими сіоністами моральний вплив на культурний, соціальний і духовий розвій Ізраїля. Зате його противник, А. Редельгайм з Бруклина, заявився проти всякої ідентифікації американської сіоністичної партії з якоюсь партією в Ізраїлі.

Бен-Гуріон, вітаючи конвенцію, заявив у своєму письмі, що Ізраїль потребує сьогодні більшої допомоги від сіоністичного руху, ніж колибудь передше та візвав сіоністів в Америці до повного об'єднання в одній організації й посилення праці. Знову амбасадор Ізраїля д Злучених Держав, Абба с. Ебан, промовляючи на конвенції, підкреслив, що завданням сіоністів в Америці є поширення знання гебрайської мови та культури, бо коли так не станеться і „це завдання буде далі знехтоване, тоді Ізраїл і жидівський нарід стануть собі чужими"; між ними постане „безодня духового відчуження".

Уступаючий президент, Б. Дж. Бровді, зазначив у своєму звіті, що сіоністичні завдання буде можна здійснювати в Америці найкраще тоді, коли сіоністичний рух „не буде зв'язаний, об'єднаний, чи ідентифікований з ніякою сіоністичною групою Ізраїля". Не „партійна приналежність", говорив Бровді, повинна заважувати, а розуміння потреби масової організації, яка помагала б відбудові Ізраїля і оживляла б жидівську спільноту в Америці.

Як бачимо, також і американські жиди, радше сіоністи, мають важливі внутрішні проблеми, які не так легко їм розв'язати. Також і вони поділені, проте це не є ніякою перешкодою в їх праці для Ізраїля, ні в їх змаганнях довести сіоністичний рух до повного об'єднання. Якби цього не було, то не було б і тих $ 103,300,000, які американські жиди зложили в одному тільки минулому році для самого тільки Ізраїля.

М. Барвінський

Ще про „мудре керівництво"

Завдяки могутньому піднесенню соціялістичної економіки неухильно зростає матеріяльний добробут совєтського народу". Такими словами починається передова стаття під наголовком — „Зубожіння працюючих в країнах капіталу" — в офіційному російському органі в московських „Ізвєстіях" за 15 травня 1952 року. Далі там же читаємо й таке: „В Злучених Державах Америки ціни на споживчі продукти й предмети першої необхідности за восьмі і повоєнні роки виросли більше ніж в два рази". Щоб не бути голословними ми звернемося до цифр, які є найкращим переконливим аргументом.

Як свідчать гості капіталістичних країн, що цієї весни в квітні місяці побували на Московській Економічній Конференції, в СССР кілограм печеного хліба коштує 3 рублі 30 копійок, а в 1940 році коштував 90 копійок. Отже в скільки разів піднялася ціна на хліб за час після війни? Далі — масло кілограм коштує в Москві 32 рублі і за ним черги людей, а на чорному ринку в Києві кілограм того ж самого масла коштує 64 рублів, бо за твердими цінами важко дістати. Цукор в Москві один кілограм в 1940 році по твердим державним цінам коштував 5 рублів 20 копійок, а тепер тверда державна ціна 10 рублів, а в Києві на чорному ринкові 15 рублів за один кілограм. От так, як зазначають „Ізвєстія" — „квітуча соціялістична родина наочно демонструє всьому світові силу соціялістичного совєтського устрою і перевагу його перед іншим устроєм". Наведені нами цифри вже показали нам цю перевагу. Але, щоб бути об'єктивними, ми тут наведемо ще декілька цифр. Згідно з цінами на крам в різних країнах робітникові потрібно витрачати таку кількість часу на купівлю 1-го фунта цукру:

В Злучених Державах Америки — 4 минути робіт. часу; в Ірляндії — 9 минут роб. часу; в Зах. Німеччині і Франції — 21 минуту робіт. часу; в СССР — 110 минут робіт. часу.

Щоб купити 1 фунт чаю, робітник в ЗДА витрачає 49 минут свого робочого часу, а робітник в СССР на це саме витрачає 960 минут свого робочого часу.

Наведені тут цифри найкраще переконують нас в тому, що агітація Совєтів є облудно-брехлива і розрахована не на своїх ,а на чужинців. Але й це ще не все. Читач не повинен забувати, що у вирахованнях побудовані, виходячи з твердих совєтських цін, а оскільки в Совєтах скрізь і за всім стояли й тепер стоять черги навіть і в Москві, то очевидно, особливо в таких підлеглих Росії країнах як Україна, Білорусь й інші, товару для всіх не хватає, а тому існує чорний ринок. На чорному ринкові крам 3-4 разів дорожчий, ніж тверді ціни. Отже за такі у Совєтах делікатеси як цукор і чай (чи може це собі уявити наша людина в Америці?) совєтському робітникові приходиться платити дуже високі ціни. От в цьому і полягає перевага соціялістичної економіки й піклування партії Леніна і Сталіна.

Коли ми звернемося до порівняння цін на одяг в ЗДА і СССР то матимемо теж цікаву і досить повчальну картину. Чоловічий костюм (вбрання), який у нас в Америці коштує 30-40 долярів, в Совєтах коштує 600-700 рублів. Робітник в ЗДА, що заробляє на місяць лише 120-160 долярів, на купівлю згаданого вбрання мусить витратити свій однотижневий заробіток, працюючи 5 днів ,а совєтський робітник, що заробляє на місяць 400-500 рблів (це є високий заробіток), щоб купити приблизно такий костюм, як ми наводимо, мусів би працювати не менше 6 тижнів по 6 днів в тижні і крім цього віддати весь свій заробіток, засуджуючи за цей час себе й всю свою родину на голодову смерть. Тому то під Совєтами ми й помічаємо навіть на світлинах, що іноді трапляються в совєтських часописах, що на мітінгах нарід одягнений дуже бідно, коли не зовсім обдертий. Таке ж саме під Совєтами ми спостерігаємо й зі взуттям. От в цьому й є ті переваги соціялістичної економіки, про яку пишуть „Ізвєстія", а натомість зубожіння працюючих в ЗДА.

М. С.

Справа, над якою треба застановитись

Це — справа зборщиків Національного Датку. Річ ніби маленька, але, фактично, надзвичайної ваги.

В чім її вага?

А в тім, що Український Народний Фонд міг би збільшитись принайменш в два рази. Нині ми з певним вдоволенням відзначаємо, що в другому році свого існування Фонд зібрав на 30,000 долярів більше, ніж в році 1950. Між тим, можна з певністю твердити, що коли б у нас були зборщики, то в минулому році ми мали б не 130,000 долярів, а 260,000 долярів, а за два роки не чверть мільйона, а, десь певно, якихсь пів мільйона долярів.

То ж, як бачимо, справа дійсно ваги надзвичайної. Ми пишемо про Національний Датчок численні статті, розсилаємо заклики, коверти. Все це — в порядку. Але не робимо одного, — найголовнішого: не маємо зборщиків. І це — всі наші зусилля переполовинює.

Чи справді ж збирання Датку через зборщиків майже вдвоє могло б збільшити вислід Народного Фонду?

Треба признати, що абсолютно так!

Во й справді: ми обчислюємо кількість свідомих українців у ЗДА на 100,000 осіб. Із них приблизно 20,000 осіб, себто п'ята частина, стали платниками чи жертводавцями Фонду. Залишається поза Фондом ще 80,000 осіб. Гадаємо, що не буде перебільшенням, коли скромно припустимо, що зборщики із цієї кількости придбають ще 20,000 платників чи жертводавців.

Це підтверджує також досвід двох останніх літ. Міста Шікаго, Бофало, Філаделфія, Пітсбург, Ню Йорк, — де було застосовано збирання Національного Датку через колекторів, — хоч і далеко не в повному розсягу, — дали, порівняльно з іншими місцевостями, виразно успішний вислід.

В Ню Йорку колектори приносили пожертви від людей, що, в наслідок тих чи інших життєвих обставин, здавна відійшли від українського життя, але, після відповідних інформацій, з готовністю записували Даток. Бувають і наші біженці, що кажуть: коли хтось прийде, — дам, а сам не маю часу понести.

Отже, так чи інакше, реальне життя виразно говорить, що, в інтересі успіху Народного Фонду, а тим самим і цілої української справи, мусять працювати інститут зборщиків або, інакше, колекторів.

Коли так, то повстає питання: чому ж цей інститут в практиці Фонду має таке мале застосування?

Тут треба сказати, що в даній справі існує досить багато труднощів. Властиво, не так трудно- щів, як пересудів та міркувань порядку не ділового, а більше чуттєвого та фальшивих уявлень.

Передовсім, загально уважають у нас, що обов'язок зборщика є неприємний, морально тяжкий: „іди, проси". — Тому навіть люди безробітні або старші, що фізично працювати не можуть, але зборщиками могли б бути, — від такої функції відмовляються. Між тим, систематична праця по збору Датків в місцевостях з більшою кількістю українського населення, могла б навіть бути основою скромної екзистенції одної людини або поважнішою поміччю в родині, бо зборщик міг би теж діставати якусь винагороду, як це робиться, напр., у жидів.

Правда, тут виступає друга „трудність". Багато людей у нас уважають, а навіть „обурюються": з якої речі зборщик має „наживатись" на громадській справі. „Я жертвую, а він з того користає". Власне, ось такий погляд відкидає багатьох кандидатів на зборщиків від цієї праці. А, між тим, це погляд несправедливий вже тому, що ніхто нікому не заборонює висилати свій Даток поштою. До того практика показала, що дуже часто і навіть здебільша, український зборщик Національного Датку — це не такий собі звичайний „інкасент", а пропагатор української справи, часто „будитель" приспаної національної свідомости. Скромний, а часто і непевний, заробіток такого зборщика є цілком законний і заслужений. А з погляду інтересу українського, національного, — вповні раціональний: бо є різниця, — чи для національної справи прийде 8 долярів 50 центів, чи не прийде нічого. Тут мусимо лише додати, що те, про що пишемо, не є вже нині ніякою новиною в інших народів.

Правда, деякі громади ,що поставились до справи Національного Датку вповні поважно, досить легко обійшли питання зборщиків: вони поділили місто чи поселення на сектори і призначили до кожного добровільних безплатних громадських діячів. Розуміється, — це вихід найкращий, але тільки в тому разі, коли справу потрактувати вповні поважно: щоби справді побувати за Датком в кожній хаті і в кожній родині. Коли ж це з будь-якої причини неможливо, то треба знайти зборщика.

Між іншим, що до зборщиків: сама справа підказує, що, поруч із своїм основним завданням, наші зборщики могли б виконувати велику загально - національну культурну місію, — вони завжди могли б мати із собою пару добрих українських книжок на продаж, каталоги нових видань, дитячих книжок, а також могли б приймати передплату для тих чи інших органів преси. І це також давало б їм певний скромний прибуток.

А головне: це був би справді реальний крок в болючій справі поширювання української книжки та часопису, — крок корисний, як для українських громадян, що часто не мають часу й нагоди побачити нову книжку, так і для цілої справи української культури.

Ще раз пропонуємо за те, щоби наші люди і організації на місцях уже тепер подумали про способи збору Національного Датку і, не відкладаючи, конкретно вирішили цю справу.

М. В. Дольницький

Китай — інструмент Кремлю

Перенесення амбасадора СССР в ЗДА, А. Панюшкіна, на такий же пост в Китаю, наново зактуалізувало проблему червоного Китаю. Ця зміна доводить ще раз, що СССР вважає Китай однією з найважливіших шахових фігур в сучасному укладі політичних сил.

Китай, безсумнівну, займає ключеву позицію, він не тільки формально спричинює продовження війни в Кореї, але й являється головною трубою комуністичної пропаганди в Азії й цілому світі. Китайські комуністичні війська не тільки стоять на поготівлі на корейських побоєвищах, вони також готові до нових наступів в інших частинах Азії, мало цього — китайські комуністи стали навіть знаряддям непрактикованих дій — бунтів по таборах полонених.

Безуспішні намагання СССР домогтися, щоб червоний Китай прийнято до ОН, не перешкоджає йому в нічому, щоб перевести у себе вдома зміни всього, не тільки політичного, але і господарсько-економічного життя. Недавно їздила до Китаю делеґація Індії, на чолі із колишнім амбасадором в ЗДА, панею Неру, сестрою теперішнього прем'єра Індії. Делеґація ця, по повороті до своєї країни, звітувала про великі переміни в сучасному Китаї. Делеґація теж мала нагоду оглянути, невмічно переконливу, як твердять, виставу, що ілюструє „американську бактеріологічну війну".

Про це, що Індія намагається вдержувати з червоним Китаєм якнайкращі взаємини, загально відомо. Індія і в ОН вилонилася щодо цієї проблеми із солідарности з вільними державами. В страху перед щораз більшою силою Китаю, Індія намагається знайти якусь конкретну розв'язку для власної безпеки. Небезпек зв'язків з Китаєм, як виходить, Індія ніяк бачити не хоче.

Оманливі звіти англійських і американських дипломатів та знавців далекого Сходу, в яких представляли китайських комуністів, як реформаторів, головно в аграрній ділянці, а відтак звіти із гіпотезою, що після використання допомоги СССР і перемоги над Чан-Кай-ші, червоні китайці, народ гордий і самопевний, зірвуть з Кремлем і виконуватимуть ролю більш небезпечного Тіта на далекому Сході, всі ці звіти показалися помилковими, і в своїх наслідках — трагічними. Китай включено до совєтської системи і він є сьогодні найпослушніший інструмент політики Кремлю.

Американські державні діячі і політики з опозиційної партії республиканців присвячують питанням Китаю збільшену увагу. Йде гостра критика цілости політики американського уряду в Китаї в минулому та сучасному, чуються щораз нові обвинувачення Чан-Кай-ші, що своїм скорумпованим урядом привів до упадку національних сил в Китаї, йдуть намагання накреслити нову політику щодо Китаю та у відношенні до всіх далекосхідних проблем. Як досі, поза критикою минулого, нема ніякого конструктивного пляну, як розв'язати цю замотану проблему. А Китай, в міжчасі, зростає в силу.

Багато з цих реформ, що їх Китай під проводом червоних провідників переводить під сучасну пору, повинен був перевести Чан-Кай-ші. Зрівняння в правах жінцтва, один із найважніших факторів успіхів червоних, земельна реформа, реформа шкільництва, обмеження впливів чужинців — все це фактори, що знаходять підтримку широких китайських мас, які не дуже орієнтуються в дипломатичні недвозначній силі .... свавільному пляні на ширшу мету, який веде всіх до повної неволі. Вслід за цими реформами, пішла нагінка на „кулаків", інтелігенцію, релігію, купецтво. Терором і брехнею, обіцянками і візією кращого майбутнього, червоний Китай йде цим самим шляхом, що йшов СССР в початках свого існування.

У таких умовинах, коли і наміри Кремля і самого червоного Китаю цілком прозорі і ясні, Англія, вже ще устами свого прем'єра В. Черчила, заявляє, що вона не думає зривати ані обмежувати політичних і торговельних взаємин з Червоним Китаєм. Останнє прогнання англійських купців, щоб англійський уряд допоміг вирватися їм з Китаю, не переконують Англії в безвиглядності будь-якої конструктивної співпраці з червоними.

Після перемоги червоних в Китаї, американські купці, почали масово ліквідувати свої підприємства в Китаї. Англійці називали їх панікерами і мало реальними. Із 7,000 американців з того часу, перебуває в Китаї тепер лиш 215 і їм тяжко вирватися з-під червоної опіки. Число англійців на багато сильніше закорінені в Китаї, та не зважаючи на це все, вони рады б покинути Китай. Після довгих років безвиглядних намагань „торгування", опинилися вони в сліпому куті: обмежені в діяльності, без прибутків, мусять спровадженими громами з Англії оплачувати своїх китайських урядовців. Вони ще й не мають права покинути Китаю, заки не зліквидують чи передадуть своїх підприємств до рук китайського червоного уряду. Обмеження, терор і переслідування впали не тільки на американських, але і на прихильно-наставлених англійських громадян. Таке буде і з Індією. І Англія і Індія, що стоять на протикомуністичних позиціях, єдині держави світу, що вдержують з червоним Китаєм більш оживлені взаємини, своєю політикою доливаючи оливи до комуністичної пропаганди, практично продовжують корейський конфлікт.

Можливо, що вільні держави світу опрацюють якийсь поважніший і конструктивний плян, з допомогою якого можна б протиставитися дальшому розростові червоного Китаю. Найбільше надій, як виходить із голосів преси та політиків, вільний світ покладає на національних китайців, що переховуються на Формозі та на національну китайську партизанку в самому Китаї. Оці два фактори — революційні сили внутрі і зміцнення та перебудова і перевишкіл сил поза материком, відограють в китайській проблемі, як і в проблемі кожного поневоленого народу, вирішальну ролю.

Заки прийде до будь-яких змін в Китаї, червоний, Китай надалі залишиться послушним інструментом Кремлю, про що тепер дбатиме новий амбасадор, знавець американських і азійських справ, А. Панюшкін.

Йосип Сірий

ОКСАНКА

(Спогад з визвольних змагань України)

(7)

П. С. Уважай на пістоль, щоб часом не зробила собі біди. Поглаській від мене Мока.

— Слава Богу, що так сталося, бо і я теж скучила за Миколою.

— Піду, бабцю, оповім Мокові, якого гарного дістала листа.

Не встигла Оксанка підійти до дверей, як біля воріт почулось зліснє гавкання пса. Оксанка глянула через вікно і завмерла з жаху.

Біля воріт затрималась група червоних. Комісар в шкіряній куртці, щось пояснював і показував на хутір.

— Бабцю, — червоні! — крикнула Оксанка.

Бабуся глянула у вікно.

— Біжи, хутенько, зачини двері.

Оксанка миттю підскочила до дверей, засунула засув, підбігла до скрині, вийняла свій пістоль і обі пачки набоїв.

Червоні в'їхали на подвіря і почали злазити з коней.

Комісар і ще три червоні підійшли до дверей — решта залишилась при конях. Торкнувшись дверей і переконавшись, що двері зачинені, комісар почав дудніти кулаком в двері. Один з червоних нагнувся і хотів заглянути у вікно. В цю мить Моко скочив на червоного, що заглядав у вікно, і вгризся зубами в його шию. Червоний від несподіваного нападу упав на землю, а Моко рвав на ньім одежу. Один з червоних підбіг на поміч і прикладом рушниці вдарив Мока в бік. Пес упав і перекинувся, але піднявшись на ноги, ще з більшою лютістю кинувся на червоного, який щойно тепер пробував піднятись. Стріл комісара закінчив нерівне змагання. Куля трафила Мока в задню ногу. Пес заскавучав і поплентався за стодолу зализувати рану.

— Ей, кто там. Атварі. — крикнув комісар.

Але було тихо.

— Висадіть дверь. — скомандував комісар.

Червоні наперли, але двері не піддались.

— Вот там брєвно — розшибіть дверь.

Червоні вхопили колоду і почали нею, як тараном бити в двері. Двері розлетілись і комісар та ще два червоні увійшли до хати.

По середині хати стояла бліда бабця, а біля неї Оксанка, під фартухом вона тримала револьвер і була готова на все, бо з оповідань знала, чим кінчаються подібні візити червоних.

— Пачему заперлісь? — спитав гостро комісар.

— Ми завжди зачиняємо двері, — відповіла бабця.

— Зачем?

— Нас дві жінки на хуторі і боїмось.

— Кто ви такіє?

— Я вдова підполковника Кобзи, Марія Кобза, а це моя племінниця Оксана Кобза.

— Жена офіцера?

— Так.

— Кто отец етой красівой дєвушкі?

— Теж офіцер.

— Ах, да Кобза... Знаєм, знаєм Кобзу... Он служит в бандах Петлюри.

— Так, він служить в армії Української Народньої Республіки.

— Вася, слихал? — звернувся він до одного з червоних.

— Адво слово — контрреволюція.

— Нда... Славненькая дєвушка, — сказав комісар підступаючи до Оксанки і беручи її за підборіддя.

Оксанка відтрутила руку комісара.

— Стропотівая... — комісар підступив ближче і хотів Оксанку обняти.

Але в цю хвилину, стара, Марія Кобза вимiряла комісареві, рясного мордача. Комісар відскочив і від люті поблід.

— Ах, ти ж, стєрво буржуйскоє, — з цими словами вихопив нагана і з цілою силою вдарив бабцю по голові. Стара захиталась... по лиці потекла кров.

— Підлі... червоні кати... — з цими словами бабця повалилась на землю.

В тій самій хвилині Оксанка дала стріл до комісара, але донервуючись хибила і поранила його лише в плече.

— Пажді, гадюка... — і комісар кинувся до Оксанки.

Оксанка як сарна стрибнула на лежанку, а звідти на піч і затягла заслону. Заховавшись в кутку на печі вона приготовилась до оборони.

Тоді сопучи і обкидаючи найогиднішою московською лайкою, комісар з наганом в руці виліз на лежанку, легко розхилив заслону на піч, шукаючи очима Оксанки.

— Ей, ти дура, нє стрєляй... Слишиш? Сході сюда...

Відповіді не було. Тоді комісар просунув голову під заслону, висуваючи на перед наган.

Цим разом Оксанка цілила мітко і як тільки з'явилась за заслоною голова комісара, почувся стріл і комісар з простреленою головою полетів на низ.

— Смотрі, сука, буржуйская, — в приступі скаженого гніву крикнув Вася і дав кілька стрілів, на піч, через заслону.

Оксанка крилась за комином і як тільки Вася перестав стріляти та взявся ладувати „вінтовку", вона обережно висунулась, оперла руку з револьвером на скрай комина... Очі в неї горіли завзяттям, вона зовсім не думала про небезпеку... одне бажання керувало нею: знищити, як могла більше ворога. Почувся стріл, Вася полетів сторч головою, діставши кулю в груди.

— Ей, таваріщі на помощ, — кричав несамовито третій червоний і в панічному жаху почав тікати з хати.

Меткі стріли Оксанки в спину ворога примусили його залишитись на порозі хати і раз на завжди попращатись, на українській землі, зі своєю Московщиною.

Червоні, які стояли на дворі, бачили, що діялось в хаті, через відчинені двері і почали кинути на піч ручну гранату. Один з них відбезпечивши гранату, обережно, рачкуючи підлазив до хати, щоб з порога кинути гранату на піч, другий стояв на дворі з націленою рушницею в напрямку печі.

Оксанка бачила, як червоний переповзав поріг і рішила покінчити з ним. Вона необережно висунулась з поза комина, беручи на мушку ворога, та на це другий „товариш" чекав. Стрілив... і зранив Оксанку в плече. Вона присіла за комин, а в цю мить прошуміла граната і з гуком експлодувала на печі розвалюючи комин і розриваючи Оксанці груди.

— Канєц з буржуями, — сказав підносячись з землі той, що кидав гранату.

— Ревізію произвесті надобно, може какая контрреволюція укрита, — промовив другий і хотів увійти в хату...

Коли зі сторони лісу почулись стріли поодиноких крісів і одночасно залопотів скорострі.

— Українці, Українці! — заверещали червоні і кинулись до коней, але вже було пізно, бо з другого боку теж почалась стрілянина і червоних переловили, як курчат.

V.

Сніг окутав землю пушно-білим покривалом на довгий, зимовий, сон. Ліс засну. Було тихо, лише скрипіння кінських копит по снігу нарушувало спокій лісу.

Узліссям посувався невеликий кінний відділ, — розвідка одної групи української армії, яка оперувала в цій місцевості. Попереду їхав сотник, а по лівім боці від нього хорунжий. Сотник пильно вдивлявся поміж дерева, куди висилано було кінні патрулі, як безпечереже убезпечення відділу.

В цій місцевості з'являлись червоні банди і кінний відділ мав завдання перешукати ліс.

Ліс кінчився.

— Що, пане хорунжий, мабуть в лісі червоних немає?, — спитав сотник.

— Гадаю, що так, пане сотнику, — відповів хорунжий.

— Недалеко звідси має бути хутір, де живуть близькі мені люди, — сказав нервово сотник, — варто заглянути, що там діється. Давненько тут не був. Останній раз бачив цей ліс літом.

(Продовження буде).

Вол. Дорошенко

ДОБРИЙ ПОЧИН

УВАН у ЗДА започаткувала гарне діло — святкувати роковини Шевченка не словами а ділами, постановивши влаштовувати що-року в його дні (9 і 10 березня) присвячену йому конференцію й видавати окремий збірник у його пам'ять. Перший такий збірник, чи властиво „збірничок" лежить передо мною, і я хочу поділитися з читачами своїми враженнями й заввагами з його приводу. Виглядає він із зверхнього боку дуже симпатично, таксамо і з внутрішнього не менше гарно. Відкриває його коротенька, але змістовна статейка „Шевченко сто років тому", де зібрано відомості про гірке життя великого Тараса в Новопетровському форті в р. 1852. Центральне місце в брошурі займає нарис проф. Д. Горняткевича „Петербурзька" Академія Мистецтв за часів студій Тараса Шевченка. Автор не дає якогось самостійного досліду, опертого на архівному, досі не виданому матеріялі, але він сумлінно використав доступну йому за межами СССР літературу. Найважнішими для автора виданнями були головно оці: 1) Н. Рамазанов, Материалы для истории художеств в Росии, Москва 1863, 2) Оборник материалов для истории Спб. Академии Художеств за сто лет, 3 томи, 3) Кондиаков, Юбилейный справочник Академии Художеств, 2 томи Спб. 1914. За цими матеріялами проф. Горняткевич оповідає нам про систему навчання в Академії, про її нерманичів і професорів та про відношення Шевченка до своєї Alma Mater.

Крім чисто-мистецької сторони академічної освіти, знайомить нас нарис також і з загально-освітніми предметами, що їх викладали в Академії. І оскільки виклади і вправи з мистецтва, головно малярство, цікаві для зрозуміння, як і на чому виховувався великий малярський хист нашого геніяльного поета, так з другого боку, відомості про загально-освітні виклади важні для пізнання Шевченкової освіти. І вже навіть самі ці відомості збивають так поширені колись натякання про те, що Шевченко був звичайний собі „мужик-самоук", хоч і незвичайно-талановитий. Мені, поряд з іншими, доводилося фактами збивати ці безпідставні твердження, що так кривдили пам'ять Кобзаря, в кривому вигляді представляючи його духовий образ. Я тоді (Шевченкова освіта, Львів 1926) вказував між іншим і на те, що Шевченко чейже слухав викладів в Академії, які теж мусіли розвивати його інтелект. Довго теж думали, що Шевченко нібито не знав ніякої іншої чужої мови, крім польської і російської, не зважаючи ні на свідчення самого поета в „Художнику", як то він вивчав французьку мову за допомогою Демського, ні на окремі французькі слова й речення, там і сям розкидані в його прозових творах, у тому самому „Художнику", або в „Близнюках". Проф. Горняткевич, за згаданими вище матеріялами, знайомить нас із тими вимогами, які ставлялися до учнів при прийнятті їх до Академії на основі царського розпорядку з 19 грудня 1830 р. Автор кандидат мусів зовсім добре читати й писати не тільки по російськи, але й по французьки та знати граматику цих мов, знати основи географії і всесвітньої історії, аритметику й початки геометрії, а сами собою й головні правила Христової віри, не кажучи вже про те, що мусів уміти гарно рисувати людську постать з природи. Після успішного іспиту, приймали тільки трид цять кандидатів, отже селекція була справді дуже сувора, коли взяти під увагу, що на цілому величезному просторі Росії існувала лише ця одна Академію, де й наплив учнів мусів бути доволі великий. Це — зауважує проф. Горняткевич — кидає відповідне світло на питання освіти Шевченка в доакадемічній добі.

Відомий наш Шевченкознавець проф. Павло Зайцев у своїй широкій біографії Шевченка, на жаль і досі не перевиданій, багато пролляв світла на Шевченкову освіту за його перебування у Ширяєва, який знову не був таким нешкрептаним ремісником, як його звичайно представляли.

Подає проф. Горняткевич і виказ лекцій, що їх обов'язані були слухати учні. Були це — на нижчому курсі: 1. релігія (Закон Божий): катехизм, пояснення св. Письма, Літургії та історії Церкви, 2. Граматика й реторика російської й французької мови; 3. Географія, історія, аритметика й геометрія; 4. Перспектива й правила архітектури. На трьох вищих роках студій відбувалися: 1. практичні вправи в навчанні творів; 2. виклади з історії, мітології, археології, теорії архітектури. Крім цього учні вчилися співу- для, участи у відправах в академічній церкві. Шевченко, як знаємо, мав дуже гарний голос і прегарно співав, як про це свідчать кн. Репніна, Куліш (у своїм „Історичнім Оповіданні"), що назвав Шевченків спів „українською національною оперою", та інші. Отже і безпосередно й тут виявився вплив академчного навчання, яке сирий голос свого молодого питомця поставило на таку височінь, належно його виплекавши.

(Закінчення буде).

ДИСКРИМІНАЦІЯ

Більшість американських громадян твердо знають, що вони мають право заходити в такі місця, як ресторани, готелі, театри, крамниці тощо і сподіваються дістати там відповідну обслугу. Але, на жаль, є американці, для яких це все недоступне. Зважаючи на їх расу, кольор шкіри або національне походження для них закриті деякі двері, або вони не дістають там належної обслуги. На південному заході, наприклад, мексиканцям заборонено бувати в деяких місцях розваг. Подекуди кафетерії, бари, театри, готелі не обслуговують взагалі всіх південноамериканців. Знову, подекуди на півночі жидів не пускають у готелі. А в деяких частинах нашої країни жертвам дискримінації стають американці інших культур та рас.

Протягом останніх років вісімнадцять стейтів в країні видали нові правила громадянських праз з метою покінчити з дискримінацією „в публічних місцях", як театри, ресторани тощо. Наприклад, Албікірк, найбільше місто в в Ню-Мексіко, назване так двісті років тому на честь еспанського герцоґа і відоме своїм багатством на індіянську, еспанську та мексиканську культуру, — перше видало льокальні правила регуляції взаємовідносин „в публічних місцях", оголосивши протизаконними всі вияви дискримінації і визнавши кожному, незалежно від раси та релігії громадянське право на відвідування всіх публічних і розвагових місць. Порушення цього карається законом а власникам закладів відбирається право провадити бізнес.

Багато інших міст, де стейтові закони не охороняють прав так званих національних меншостей, також видали свої власні регуляції щодо дискримінації людей інших рас та релігій. Правда, більшість цих правил стосується тільки розселювання та затруднення. Але й в тих стейтах, де права всіх американців забезпечені законом, кара за порушення цього закону є вичайно дуже мала і, крім того, боротися з цим злом дуже важко. Власник закладу завжди може, наприклад, примусити небажаного клієнта або чекати на обслугу дуже довго або призначити йому більшу ціну або взагалі різними способами виявити своє погордливе ставлення.

Щоб поліпшити ситуацію, стейт Ню Йорк недавно опублікував спеціяльні правила, підпорядковуючи ресторани, готелі, крамниці, театри, госпіталі стейтовій Антидискримінаційній комісії, яка успішно проводила в життя закон 1945 року про заборону дискримінації при затрудненні. Тепер всі випадки дискримінації в публічних місцях каратимуться ув'язненням та штрафами, а також стяганням компенсації за дискримінацію. Цій комісії надаються права пильного розслідування кожного випадку. Подібні розпорядження видані в стейтах Ню Джерзі, Конектикат, Массачузет і Род Айланд.

Демократичні принципи, на яких ця країна була побудована можуть бути висловлені словами: Кожна людина є вільна та рівноправна. Від кожного з нас індивідуально залежить впроваджувати в життя ці принципи. І тому організації охорони громадянських прав, вітаючи заходи стейту Ню Йорк, підкреслюють важливість льокальних розпоряджень щодо дискримінації в публічних місцях, як захід для ліквідації недемократичного ставлення, що його американці доброї волі завжди повинні намагатися уникати.

З Театру

„Нова сцена" на старій сцені Шікаґа

(тк) Мабуть справжнім вломом у відчинені двері було б чергове обосновування конечности існування в такій великій нашій громаді, як Щікаґо, постійного українського театру. Проблему українського театру по більших скупченнях наших людей у ЗДА обговорювано в нас не раз і останні виступи в цій справі золотоустого доктора Шлемкевича, холоднокровного редактора Кедрина, м'ятежного театролюба Ю. Дивнича й останнього з перших курбасівців Йосипа Гірняка засвідчують повсякчасну актуальність цієї справи і її критичну гостроту. Тому ширше цього питання тут видвигати не будемо, бо вимовніше нас виручають у цьому самі вимоги нашого щоденного життя, а тільки підтвердимо факт, що задум інж. Т. Форовича й Е. Дзюбинського створити в Шікого постійний український театр прийняло тутешнє українське населення з захопленням і заповіло їм повну матеріяльну і моральну піддержку. І сьогодні українське Шікаґо має свій постійний театр — „Нова Сцена". Оце Українське Театрально-Музичне Т-во „Нова Сцена", що складається з кількох артистів і кільканадцяти аматорів театрального мистецтва, очолив театрознавець проф. І. Гаєвський, а музичне керівництво обняв композитор проф. І. Повалячек і піяніст В. Шуть. Мистецьке оформлення сцени доручено талановитій абсольвентці краківської Академії Мистецтв Міці Гарасовській-Дачишин, а диригентом театральної оркестри став популярний на терені Шікаґа Петро Мак. Отак оформилась „Нова Сцена", і так молода українська Мельпомена в „вітряному надозерному місті" зашелестіла емоційним фалдом на старих теартальних дошках тутешньої шопенівської школи.

Признаючись щиро, ми (ми, ж як відомо, українці!) з оправданим страхом вибиралась на перший виступ „Нової Сцени", на її „Перший Концерт оркестри і співаків-солістів". Вибирались з острахом, бо

Таке в нас не від нині,
І марні всі плачі.
Театр дріма на сцені,
А в барі.. глядачі..
Нічим тут не різниться
Убогий ні багач...
Маруся тягне Гриця,
А чарочку глядач...

Одначе тим разом наша традиційна тривога себе не виправдала. Театральна оркестра і поодинокі виконавці програми не дали заснути не лише театральному колективові, яле й публіці, серед якої певне не бракувало аматорів патріярхального малоруського храпака і запеклих поклонників безсмертного Вакха... Оркестра, хоч числово мала й місцями не надто вигладжена, має всі дані добитись помітних мистецьких успіхів. Концерт почався „Одою до Пісні" Р. Купчинського, що її на фоні оркестри віддеклямувала відома рецитаторка Рома Дзюбинська, демонструючи свій непересічний декляматорський хист і глибоке розуміння передаваного тексту. Молодий тенор В. Мельничин, у фрагментах „Ріґолетта", був на вершинах своїх голосових можливостей і засвідчував своє постійне мистецьке зростання. Невичайно приємний був виступ опер. співачки Е. Плешкевичевої (фінал — Лепкий-Січинський і уривки з „Тоски"). Співачка володіє чистим, милозвучним сопраном і жаль, що на нього щодня падають не оплески захопленої публіки, а фабричні залізні опилки і пилюга...

Вічно в формі баритон д-р І. Рудавський, привітаний бурею оплесків, відспівав дві ефектовні пісні („Ти — все моє життя" і „Дівчино-калино", Курпіти-Легара) і ними ще раз підчеркнув не абиякі мистецькі вальори свого голосу. Думаємо, що й небіжчикам, яким д-р Рудавський виробляє в шапі труни, приємніше в них лежиться, коли в них нечутно бренять неодні забуті акорди і рефрени його великого й різноманітного репертуару... Яка чудесна тема до грядучого українського звуковика і яка гнітуча картина кидання коштовних українських перел у болото...

Соната В. Шутя в виконанні автора, мимо цього, щопрозвучала блідо, була доказом, що всупереч неспріятливим творчим умовинам, наші творці живуть і творять та збагачують скарбницю рідної культури.

Чотири точки оркестри, цебто оркестрові аранжма проф. І. Повалячека і фраґменти з оперетки „Царевич" — приємні й задовільні. „Український марш" заносив провінцією і ще раз пригадував слухачам нещасні „рекорди", що ними так рекордово засмічені деякі наші чікаґовські радіопередачі. Одначе оркестра, як це відмічено, має всі дані стати першорядним музичним колективом і майстер тієї міри, як проф. Повалячек, певно доложить усіх старань, щоб так і сталося. І ми в це беззастережно віримо! Тосканіні і Стоковський, як відомо, починали теж дуже скромними силами.

Черговий виступ — постанова комедії С. Білої „Старі грішники" під режисурою арт. Мілі Кулинової, належить до рішучих успіхів „Нової Сцени". Наче вроджена на театральному помості, свобідна і до деталів переконлива Міля Кулик, жива і темпераментна Я. Цепинська, елеґантний і опанований Б. Наконечний здобули своєю грою загальне признання публіки і тим самим завоювали козирі першунів українського чікаґовського театру. Талановитому акторові Л. Цепинському перешкоджували легкі впадання в шарж якслід вив'язатись із своєї ролі і природно вивести образ наскрізь реального слуги Федора. Крокодилко був би знаменитий, якщо б знаменито був вивчив текст виконуваної ролі.

Очевидно, що ці кінцеві заввагм аж ніяк не поменшують мистецького успіху виведеної п'єси і говоримо про них тільки для добра „Нової Сцени" і її членів. Хочемо бо мати в Чікаґо справді доброякісний рідний театр, який міг би давати громадянству зразки татрального мистецтва, а жемці його членів можливість видобутись з фабричних лябіринтів на світло дня. Нещодавно дав театр свою імпрезу — каскаду гумору, сатири, співу, музики і танку — ревію „Раз на весело". І на цей раз провела публіка справді весело кілька годин вільного часу, а ті, що з браку місця мусіли несусідськими плечима підпирати театральні стіни, не жалкували, що прийшли. Програма, щоправда, мала не надто молоде „курікулюм віте", але молоді актори вложили в неї багато весняної свіжости й чару. Несподіванкою був виступ театрального балету під проводом балетмайстра М. Осовського, що дав кілька вдалих точок. На будуче тутешні конферансієри рішуче повинні відзначатись доброю дикцією і в усьму висловлюватись по українськи, а на сцені всі дотепи і скечі, мимо свого веселого і миротворчого устрою, повинні теж мати своєрідний пакт неаґресії з приличністю. Бо грубіянство — це найбільший ворог мистецтва і про це керівництво „Н. Сцени" повинно знати. Закінчуючи цих кілька слів, радимо „Новій Сцені" доложити всіх зусиль, щоб опромінити свою багато обіцюючу назву і стати гідним репрезентантом нашого театрального мистецтва в серці Америки. Рішуче не вдоволятися дотеперішними успіхами, а посягати по нові, бо посланців, як казав Шатобріян, вбиває не час, а їх помилкове переконання в довершеність власного післанництва.

Виведені три імпрези рішуче можна по дільницях Шікаґа повторити і справді дивуємося проф. Гаєвському, що цього досі не зробив. Це дало б театрові фінансову мжливість почати свій новий сезон, в якому, як зачуваємо, йтиме „Наталка Полтавка", „Маруся Богуславка" і „Крейдяне коло" Клябунда. Доляри в Америці, як каже один американський мільйонер, валяються на вулиці... І це правда, і театр повинен вміти їх збирати. Ситуація з глядачем покращала. Температура культурної чахотки змінилась. Сьогодні вже отой леґендарний тиролець сходу „Іван без роду" віднайшов свій рід і самого себе, він заглядає до театру і навіть питає за доброю книжкою. Долярова проблема вже втратила вістря свого змісту і відпочатий дух шукає поживи і шляхів свого удосконалення.

Криза наших театрів і книжкових ринків лежить у відсутності мистецьких спектаклів і мистецьких видань. Сакраментальне „вер іст шульдіґ?" і досі не втратило своєї актуальности. Чи не доростають автори, чи читачі кай буде каменем преткновення грядучим реформаторам і лікарям суспільної духової падачки. Самчукова велика література скрахувала не через брак у нашій сучасній літературі великих імен, а через брак у ній великих творів. І зовсім не випадково пише мені з Нью Йорку один непризнаний фаховою критикою сатирик:

В книгарні мед, коса і мило
Артим, Тарнавський і Манило...

Смішне воно,щоправда, і кумедне, але з цієї смішности хочеться плакати. Тож даймо рідному театрові силу встоятись на власних ногах, даймо йому можливість замовити в українського автора добру п'єсу, а авторові спромогу даймо ту велику літературу творити. Це один з рішаючих фронтів нашої дипломатії і нашої загальної боротьби.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(Нотатки з совєтської преси)

„ДОВГОНОСИК НИЩИТЬ БУРЯКОВІ ЗАСІВИ"

ЦК КП(б)У прийняв постанову про безвідповідальне ставлення до проведення боротьби з буряковим довгоносиком і випадками загибелі цукрових буряків у колхозах Київської, Полтавської, Вінницької і Кіровоградської областей. У постанові вказується, що в наслідок безвідповідального ставлення радянських, партійних і сільськогосподарських органів, голів колхозів до проведення боротьби з буряковим довгоносиком у ряді районів і колхозів цих областей допущено загибіль частини посівів цукрових буряків.

Для боротьби з довгоносиком залучено літаки, провадиться масове оркопування ровами старих бурячищ, ухвалено „посилити ручне збирання довгоносика, залучаючи до цеї боротьби все сільсове обкопування ровами старих провадиться хемічна боротьба, вивезти курей". „В Яготинському районі з 15 тисяч курей вивезено на поля тільки третину, а в Гребінківському і того менше" — пише кореспондент „Рад. Укр." 9. травня.

Як арґумент для заохочування до боротьби за врятування буряків в передовій „Рад. Укр." з 13. травня приведено, що, мовляв, в 1951 році колхозам України „видали 1 міл. 480 тисяч центнерів цукру по пільгових цінах". Отже „видали" за гроші, як кажуть, по пільговим цінам, скільки того цукру дійшло до колгоспників не сказано, не сказано й того, що „виданий пільговий цукор" складає ледве 5-7% випродукованого рабською колхозною працею цукру. (Продукція цукру на Україні річно сягає 20-23% міл. центнерів).

Ця „аритметика" „соціялістичного" поділу вислідів праці українського колхозника з „московським пролетаріятом" є основною причиною, що бурякові засіви нищить довгоносик.

ЯК ЖИВУТЬ ВЧИТЕЛІ?

„В районі Компанійському, Кіровоградської области не досить уважно ставляться і до побутових умов учителів. Це питання тут вважають особистою справою кожної вчительської родини. Кількість шкільних кватир така мізерна, що ними можна забезпечити хіба що десяту частину всіх педагогів. В родині вчителя Білого, який працює в губівській семирічній школі двоє вчителів. Сам він викладає хемію і природознавство, дружиина російську мову і літературу. Обом вчителям треба багато працювати: готуватися до викладів, до лекцій, з якими вони часто виступають перед колхозниками. Але умов для цього немає. В єдиній кімнаті, де вони живуть, — і піч, і діти, і робочий стіл" — пише „Рд. Україна".

ЧОГО ВЧАТЬ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ?

„Наші вчителі-мовники прагнуть якнайдохідливіше (?) показати учням благотворний вплив російської мови і літератури на мову і літературу українську... Українські буржуазні націоналісти - запеклі вороги українського народу, які різними засобами намагалися роз'єднати український народ з братнім російським народом, нав'язували українській мові ряд штучних, невластивих їй форм... Учителі показують учням близкість, спорідненість української і російської мови. Широко використовують в нашій практиці метод порівняння граматичних форм української і російської мови, які показують їх близкість і деякі відмінности, характерні для кожної мови..." — пише вчителька Зарічнянської середньої школи, Ровенської области, Н. Бугайова.

ЧОГО ВЧАТЬ ЗАСТУПНИКІВ ДИРЕКТОРІВ МТС ПО ПОЛІТЧАСТИНІ?

На симинарі заст. МТС по політичній частині (політруків колхозів) при Миколаївському обкомі комуністичної партії читано лекції на такі теми: „Постанови ЦК ВКП(б) і листопадового пленуму ЦК КП(б)У з ідеологічних питань", „Постанова лютневого пленуму ЦК КП(б)У про поліпшення роботи МТС", „Українські буржуазні націоналісти — люті вороги українського народу". („Рад. Укр." 13 травня).

ВЕЛИКЕ ДОСЯГНЕННЯ КИЇВСЬКОГО ТЕАТРУ ОПЕРИ І БАЛЕТУ ІМ. Т. Г. ШЕВЧЕНКА" відмічає в довшій статті „Рад. Укр." 10-го травня з тієї нагоди, що театр поставив оперу „Борис Годунов" і заключає:

„Російська музична клясика є невичерпною скарбницею великих ідейних і художніх цінностей. „Борис Годунов" Мусоргського — одна з найдорожчих перлин цієї скарбниці. Радянська (розуміється не українська—прим.складача) громадскість столиці України чекає від столичн. оперного театру постановки найкращих творів Глінки (як от „Жізнь за царя" — додаток складача) Бородіна, Чайковського, Римського-Корсакова". Пише це лавреат сталінської премії А. Філіпенко.

Української опери в київському театрі й не пахне.

(За „Українською Думкою", Лондон).

ДОПОВІДЬ ПРОФ. ЯРОСЛАВА РУДНИЦЬКОГО В НТШ

В суботу 21 червня ц. р. о год. 6 веч. відбудеться в приміщенню НТШ в Ню Йорку, 50 Чорч Ст., кімн. 252 доповідь проф. д-ра Ярослава Рудницького на тему: „Зенон Кузеля і Іван Зілинський як мовознавці". — Вступ вільний.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Ч. 9.

В СПРАВІ НАЦІОНАЛЬНОГО ДАТКУ ДЕЛЕҐАТІВ П'ЯТОГО КОНҐРЕСУ

На засіданні Конвенційнної Комісії дня 13 червня ц. р. обговорені були голоси преси і запитання, які поставили громадяни та організації, а іменно, чи повинні делеґати П'ятого Конґресу Українців Америки вплатити Національний Даток і чи може бути делеґатом такий громадянин, що досі не виконав цього обов'язку.

Щоби в тій справі не було ніяких сумнівів, міркувань та здогадів,

Конвенційна Комісія стверджує, що треба уважати самозрозумілим, що кожний делеґат має цей обов'язок виконати. і Національний Даток оплатити.

Конвенційна Комісія переконана, що не буде такого делеґата, який не схотів би виконати цього обов'язку і не мав виказки Українського Фонду про зложення Національного Датку.

Український Конґресовий Комітет Америки.

ХРОНІКА УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

В АНГЛІЇ

ВИХОВНА ДИТЯЧА ОСЕЛЯ

В літі ц. р., як і минулих років, в Інвалідській Оселі в Чіддінгфольд організується чергова виховна оселя для українських дітей.

На запрошення Управи СБУ, Клюб виховних осель і мандрівок (ОКВОМ) погодився співпрацювати в зорганізуванні оселі, зокрема, ж вести її виховну сторінку.

„Українська Думка"

В ФРАНЦІЇ

ОЛЕКСА ГРИЩЕНКО В СТРАСБУРЗІ

Між 2. і 14. травня відбулась у Страсбурзі, у великій галереї „Актуаріюс" виставка мистецьких творів нашого земляка відомого далеко поза Францією мистця — Олекси Грищенка. Місцева преса принесла ряд незвичайно прихильних згадок, в яких високо оцінено майстерність його творів.

З приємністю нотуємо новий успіх нашого мистця і бажаємо дальших успіхів. Зокрема треба підкреслити, що саме наш мистець належить до тих справжніх талантів, які мають успіх, не зважаючи на сучасну економічну й духову кризу.

„Українське Слово"

УКРАЇНСЬКА ПІСНЯ НА ХВИЛЯХ ЕТЕРУ

Успіх українського хору, що проспівав під керівництвом панни Ольги Федчук ряд пісень для слухачів в Нансі — є надзвичайний. Не було кінця компліментам, що йшли на адресу хору, які нам прийшлось вислухати, як і від профанів музики, так і від її знавців. Не був скупий на них і керівник музичних передач радіовисильні в Нансі п. Депардьє. Але найбільша частина похвал припала п-ні Стефанії Федчук — солістці.

На цей раз публіка почула чотири пісні: „Взяв би я бандуру", щедрівку (Щедрик, щедрик щедрівочка"), „Пташиний хор" і „Почаївська Божа Мати". Перед початком передачі спікер подав кілька інформацій про сам хор. Не зовсім влучно було дано кілька понять про українську музику, та, найгірше, було сказано безталанну фразу „мельоді рюс". Одначе, як виявилось пізніше, панна Депардьє сказала це випадково, і на другий раз спікер подасть текст, який йому буде поданий.

„Українська Думка"

ТРУМАН НЕ РАДИТЬ ВОЯКАМ БУТИ ПРЕЗИДЕНТОМ

Вашингтон. — Скориставши з перебування у Вашингтоні групи шістнадцятьох вояків з числа перших, що пішли у бій в Кореї, президент, запропонувавши їм оглянути відновлений Білий Дім, дотепно остеріг їх проти можливого бажання осісти в ньому, натякнувши цим на труднощі на президентському становищі. Звернувшись до заслужених у боях вояків двадцять четвертої піхотн. дивізії, Труман підкреслив, що ЗДА не могли б провадити боротьби без піхоти та відзначив мужність вояків у боях проти комуністів і їхню жертвенність на добро країни. Вояки ці належать до Першого батальйону Двадцять першого полку, що були в Кореї вже 4 липня 1950 року.

ТІЛЕСНА КАРА В ЗДА

Вилмингтон. — У місцевій в'язниці вчора мав бути покараний ударами нагая в'язень Джон Барбиєри. Випадки тілесної кари в ЗДА тепер дуже рідкі й вони можуть бути вживані лише в стейтах Мериленд та Делевар. Барбиєри буде покараний за напад на жінку. За цей напад він засуджений до двадцяти ударів нагаєм та 6 місяців в'язниці.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ШИКАГО, ІЛЛ. — Місячні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 252, відбудуться в неділю, 22. червня, о 12. год. вполудне, у салі при 2250 В. Кортез вул. Проситься всіх членів прийти і заплатити вкладки. Також будуть роздані дивіденди від У. Н. Союзу. — Когут, секр.

САВТПОРТ, КОНН. — Тов. ім. Т. Шевченка подає до відома, що місячний мітінг відбудеться 22. червня, в неділю, в год. 4. попол., в галі У. Н. Дому, 279 Кінґс Гайвей Вест. Маємо важні справи до полагодження, як роздача чеків дивіденди від У. Н. Союзу. Проситься всіх прибути на час і поплатити свої вкладки. — В. Максимюк, предс.; М. Сендзік, кас.; П. Дудко, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. — Тов. Запорозька Січ, від. 342, повідомляє, що піврічний мітінг відбудеться в неділю, 22. червня, в год. 2. попол., в церковній галі на Roosevelt Ave. Проситься усіх членів прийти на цей мітінг, бо буде роздача дивіденд від У. Н. Союзу. Суспендовані члени, якщо являться на мітінг і заплатять свою належитість, будуть прийняті наново. Члени, що довгують 3 місяці, якщо не заплатять, будуть суспендовані. — Г. Воляиський, пр.; Н. Кіра, кас.; І. Маркович, секр.

CHICAGO, ILL. — Monthly meeting of Birth of Holy Virgin Society, Branch 259, will be held Sunday, June 22, at Church Hall, 4952 So. Paulina St., at 2:00 P. M. — P. Trusiak, Rec. Sec'y.

СТЕМФОРД, КОНН. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 350, повідомляє, що піврічні збори відбудуться в неділю, 22. червня, о год. 2. попол., в галі Укр. Клюбу, 22 Беклей Еве. Усі члени мають обовязково прибути на збори, бо буде піврічний звіт і звіт контролі. На зборах будуть роздані дивіденди для членів від У. Н. Союзу. — В. Карий, пр.; В. Блащук, кас.; В. Палідвор, секр.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. — Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 42, повідомляє, що місячні збори відбудуться 22. червня, о год. 2. пополудні, в домівці Народного Дому, 237 Hope Ave. Просимо всіх членів прийти вчасно, бо є більше важних справ до полагодження. Буде роздача дивіденд (чеків) від У. Н. Союзу, а також буде звіт з пікніку. Всіх тих, що забрали тикети, просимо прийти і розрахуватися. — В. Марущак, рек. секр.

ГАРТФОРД, КОНН. — Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 277, подає до відома, що місячні збори відбудуться в неділю, 22. червня, зараз по Сл. Божій, в церковній галі. З огляду на замкнення квартальних рахунків, Управа просить членів вирівняти свої платности і відібрати свої чеки дивіденди від У.Н.С. — Управа.

ВІЛКС-БЕРІ, ПА. — Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 99, відбудуться в неділю, 22. червня, зараз по Сл. Божій, в парафіяльній галі. Проситься довгуючих членів прийти та вирівняти свої залеглости, щоби не наражуватись на суспензу. — Уряд.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 234, відбудуться в суботу, 21. червня, о год. 7:30 ввечорі, в салі У. Н. Дому, 214-216 Fulton St. Проситься всіх членів прибути на ці збори та вирівняти свої вкладки. Також члени розберуть свої дивіденди від У. Н. Союзу, бо поштою нікому не буде́ться посилати. — С. Могила, секр.

ЙОНКЕРС, Н. Й. — Тов. Подільська Січ, від. 8, повідомляє членів, що збори Тов. відбудуться в неділю, 22. червня, в салі Укр. Клюбу, 13 Washington, о год. 2. попол. Будемо роздавати чеки дивіденди від У. Н. Союзу. Просимо явитися і вирівняти свої вкладки. — Н. Мазур, пр.; В. Мандзій, секр.

ТАРЗАН, ч. 2854. Шлях за завісою.



— Идучи бродом, слон і його дикий їздець швидко прямували вздовж шляху до місця, де шлях знову входив у річку.

Бестія та їздець в'їхали в річку. Завернули і прямували просто до мрякою закритого водопаду.

„Святий Денисе! Він їде просто на водопад!", кричав О'Рорке.